

نگاهی به وضعیت سینمای ایران در سال ۱۴۰۱ از منظر استانی

یادداشت صنایع فرهنگی و خلاق اندیشکده حکمروایی فرهنگی و صنایع خلاق تیترا ارسلان ویسی	نوع سند حوزه تخصصی برنامه عنوان نگارنده / نگارندگان ناظر کیفی مشاور / مشاوران ارزیاب / ارزیابان موعد تحویل تاریخ انتشار مخاطب / کارفرما
شهریور ۱۴۰۲	
مالکیت فکری و حق تألیف	
توضیح حق تألیف و مالکیت فکری	فرد / مؤسسه
-----	-----

جملات کلیدی

کلمات کلیدی

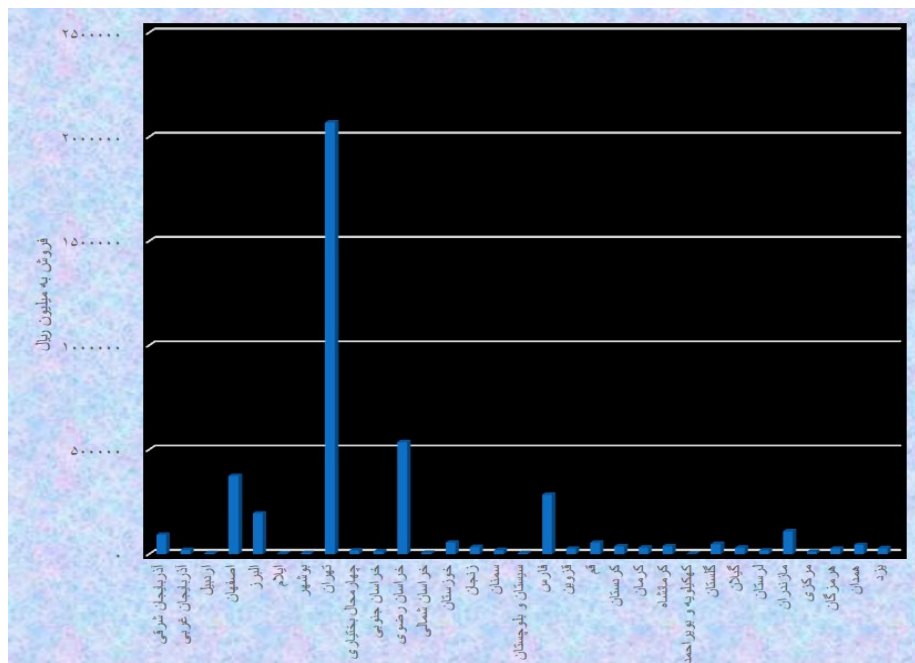

امروزه داده‌ها اهمیت زیادی دارند و می‌توانند در سطوح مختلف سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی و اجرا جهت دهنده و البته کمک کننده باشند. معاونت توسعه فناوری و مطالعات سینمایی طبق روال هر ساله، سی و هشتمین سالنامه آماری فروش فیلم و سینمای ایران در سال ۱۴۰۱ را به‌تازگی منتشر کرده است. این گزارش آمار و اطلاعات فروش سینمای ایران را از دو منظر فیلم‌های سینمایی و سینما در دو سطح و گستره کشوری و استانی بررسی می‌کند. مطالعه و بررسی سالنامه سینمایی ایران از منظر استانی علاوه بر اینکه تصویر مناسبی را از وضعیت سینمای ایران در هر استان به دست می‌دهد، می‌تواند حاوی مسائل و نکات جذابی برای تصمیم‌گیران، دست‌اندرکاران و مخاطبان سینما نیز باشد. بر همین اساس در این یادداشت به سالنامه آماری فروش فیلم و سینمای ایران در سال ۱۴۰۱ از منظر استانی نگاه می‌شود و نکات مهم آن مورد بررسی قرار می‌گیرد.

نگاهی به فروش سینمای ایران از منظر استانی

درآمد گیشه سینمای ایران در سال ۱۴۰۱ بیش از ۴۲۰ میلیارد تومان است. اگر از منظر استانی به آمارهای فروش نگاه کنیم، استان تهران با فروش ۲۰۶ میلیارد تومانی، تقریباً نیمی از فروش سینمای ایران را به خود اختصاص داده است و فیلم‌های سینمایی سال ۱۴۰۱ در ۳۰ استان دیگر فقط کمی بیش از استان تهران فروش داشته‌اند. همچنین استان کهگیلویه و بویر احمد با فروش ۴۹.۵ میلیون تومان، کم‌فروش‌ترین استان کشور بوده است.

شکل ۱. میزان فروش سینماهای کشور سال ۱۴۰۱ به تفکیک استان

توزیع تماشاگران سینمای ایران از منظر استانی

بررسی توزیع تماشاگران نیز نتایج تقریباً مشابهی را با میزان فروش نشان می‌دهد؛ در سال ۱۴۰۱ سینمای ایران مجموعاً تعداد ۱۳,۶۷۲,۳۵۷ تماشاچی داشته است که تهران با ۵,۹۵۱,۷۰۱ تماشاچی و کهگیلو و بویر احمد با ۲,۷۴۹ تماشاچی، به ترتیب پرتماشاگرترین و کم‌ترین تماشاگر استان‌های کشور هستند. با این حال، بررسی‌ها نشان می‌دهد که به غیر از تهران، دو استان خراسان رضوی و اصفهان هم در سال ۱۴۰۱ شاهد حضور بیش از یک میلیون تماشاچی در سالن‌های سینمایشان بوده‌اند. همان‌گونه که اشاره شد این آمارها هم برای سیاست‌گذاران سینمایی و هم برای سرمایه‌گذاران، سازندگان و دست‌اندرکاران حائز اهمیت است و می‌تواند در هر یک از سطوح مذکور باعث تصمیم‌های مختلفی شوند. برای مثال استان کهگیلو و بویر احمد فقط یک سالن سینما دارد و شاید این آمار، چندان هم عجیب نباشد. همچنین به نظر می‌رسد در این استان و سایر استان‌هایی با عملکرد مشابه مانند: ایلام، بوشهر و... بحث ترویج و گفتمان‌سازی نیز باید مورد توجه قرار بگیرد.

شکل ۲. پنج استان برتر به لحاظ جذب تماشاگر به سینما در سال ۱۴۰۱

ردیف	استان	تعداد سینما	تعداد سالن	تعداد صندلی	تعداد فیلم	تعداد تماشاگر	متوسط قیمت بلیت (به ریال)	میزان فروش (به ریال)
۱	تهران	۶۶	۲۳۴	۴۳,۴۳۹	۷۳	۵,۹۵۱,۷۰۱	۲۸۱,۵۶۵	۲,۰۶۷,۵۳۷,۸۸۵,۰۰۰
۲	خراسان رضوی	۱۳	۷۷	۸,۹۱۴	۶۳	۱,۸۶۳,۵۲۳	۲۸۷,۰۴۸	۵۳۴,۹۲۱,۴۵۰,۰۰۰
۳	اصفهان	۲۰	۵۲	۹,۵۱۵	۵۹	۱,۲۳۸,۲۲۱	۳۰۱,۱۱۱	۳۷۲,۸۴۱,۴۴۲,۵۰۰
۴	فارس	۱۳	۲۸	۶,۵۷۹	۶۰	۹۱۱,۷۶۹	۲۳۶,۵۹۲	۲۸۲,۵۸۶,۰۹۵,۹۴۰
۵	البرز	۶	۱۹	۳,۴۱۹	۴۹	۵۸۶,۸۴۵	۲۳۲,۰۷۵	۱۹۳,۷۱۳,۶۶۰,۰۰۰

شکل ۳. پنج استان با کم‌ترین تعداد تماشاگر سینما در سال ۱۴۰۱

نام استان	تعداد تماشاگر (نفر)
کهگیلو و بویر احمد	۲,۷۴۹
ایلام	۴,۱۸۰
اردبیل	۱۶,۲۷۵
بوشهر	۲۲,۰۸۲
سیستان و بلوچستان	۲۴,۱۸۵

استان‌های برتر از نظر میزان کارایی سینما

یکی از سنج‌های مهم در بررسی عملکرد استانی سینماهای کشور، میزان کارایی آن‌هاست. با توجه به عدم زیرساخت‌ها و امکانات برابر در استان‌های مختلف، این شاخص می‌تواند تصویر بهتری را از میزان بهره‌وری سینماهای کشور در اختیار قرار دهد. منظور از میزان کارایی در اینجا نسبت تعداد صندلی سینماهای یک استان به تعداد تماشاچیان است. مطابق با داده‌های سالنامه سینمایی سال ۱۴۰۱، استان زنجان با میزان کارایی ۲۵۳، بالاترین کارایی را در میان استان‌های کشور دارد. پس از زنجان، استان قزوین با کارایی ۲۲۶ در رتبه دوم ایستاده و خراسان رضوی نیز با کارایی ۲۰۶ در جایگاه سوم قرار دارد. بر همین اساس به نظر می‌رسد سیاست‌گذاری‌ها و سرمایه‌گذاری در این استان‌ها بیشتر باید به سمت توسعه سالن‌های سینما و افزایش تعداد صندلی‌ها باشد.

شکل ۴. ده استان برتر از نظر میزان کارایی سینماها در سال ۱۴۰۱

ردیف	استان	تعداد سینما	تعداد سالن	تعداد صندلی	تعداد تماشاگر	میزان فروش (به ریال)	کارایی
۱	زنجان	۲	۵	۵۵۰	۱۳۹,۰۲۲	۳۲,۴۸۶,۸۷۰,۰۰۰	۲۵۳
۲	قزوین	۲	۵	۵۰۱	۱۱۳,۳۸۵	۲۵,۸۳۸,۰۲۵,۰۰۰	۲۲۶
۳	خراسان رضوی	۱۳	۷۷	۸,۹۱۴	۱,۸۶۳,۹۸۹	۵۳۵,۰۷۶,۸۷۰,۰۰۰	۲۰۹
۴	البرز	۶	۱۹	۳,۴۱۹	۵۸۶,۹۴۷	۱۹۳,۷۵۲,۸۶۰,۰۰۰	۱۷۲
۵	چهارمحال بختیاری	۱	۵	۴۴۱	۷۰,۷۱۳	۱۶,۴۵۸,۸۹۵,۰۰۰	۱۶۰
۶	فارس	۱۳	۲۸	۶,۵۷۹	۹۱۱,۹۹۸	۲۸۲,۶۷۲,۷۲۰,۹۴۰	۱۳۹
۷	تهران	۶۶	۲۳۴	۴۳,۴۳۹	۵,۹۵۲,۷۷۷	۲,۰۶۷,۹۵۳,۵۱۰,۰۰۰	۱۳۷
۸	اصفهان	۲۰	۵۲	۹,۵۱۶	۱,۲۳۸,۵۳۵	۳۷۲,۹۶۰,۶۴۲,۵۰۰	۱۳۰
۹	قم	۶	۱۳	۱,۹۵۸	۲۲۳,۳۷۱	۵۳,۲۳۹,۸۴۰,۰۰۰	۱۱۴
۱۰	همدان	۵	۱۲	۱,۸۱۲	۱۹۶,۱۵۷	۴۳,۱۱۷,۳۵۱,۹۹۸	۱۰۸

سینماهای پر فروش و پر تماشاگر کشور

از ده سینما با بیشترین فروش در سال ۱۴۰۱، شش سینما در تهران، دو سینما در اصفهان و استان‌های مشهد و شیراز هر کدام یک نماینده دارند. بر اساس داده‌های موجود، پردیس سینمایی کورش تهران، با بیش از ۴۲.۵ میلیارد تومان فروش و با اختلاف قبل توجهی نسبت به سایر سینماهای کشور، پر فروش‌ترین سینمای

ایران در سال ۱۴۰۱ بوده است. پردیس سینمایی ایران مال با میزان فروش ۲۴.۶ میلیارد تومانی در رتبه دوم قرار دارد و رتبه سوم نیز با فروش ۱۴ میلیارد تومانی به پردیس سینمایی هویزه مشهد اختصاص یافته است.

شکل ۶. ده سینمای پرفروش کشور در سال ۱۴۰۱^۱

ردیف	نام شهر	نام سینما	تعداد سالن	تعداد صندلی	تعداد تماشاگر	متوسط قیمت بلیت (به ریال)	میزان فروش (به ریال)
۱	تهران	پردیس سینمایی کورش	۱۳	۳,۱۲۲	۱,۰۹۹,۳۰۹	۳۸۶,۷۰۵	۴۲۵,۱۰۸,۷۰۰,۰۰۰
۲	تهران	پردیس سینمایی ایران مال	۱۲	۱,۸۸۷	۶۱۵,۷۱۸	۴۰۰,۰۰۲	۲۴۶,۲۸۸,۵۴۰,۰۰۰
۳	مشهد	پردیس سینمایی هویزه	۸	۱,۱۴۱	۴۲۹,۳۲۰	۳۲۶,۱۶۵	۱۴۰,۰۲۹,۲۵۰,۰۰۰
۴	تهران	پردیس سینما آزادی	۶	۱,۱۰۱	۳۵۶,۳۱۸	۳۸۸,۹۷۷	۱۳۸,۵۹۹,۴۷۵,۰۰۰
۵	شیراز	مجموعه سینمایی هنرشهرآفتاب	۸	۱,۵۸۲	۳۸۴,۴۶۸	۳۳۵,۶۵۶	۱۲۹,۰۴۹,۱۲۵,۰۰۰
۶	مشهد	پردیس سینمایی ملت	۱۲	۱,۸۱۳	۳۲۳,۶۴۶	۳۷۷,۴۶۷	۱۲۲,۱۶۵,۵۶۵,۰۰۰
۷	اصفهان	پردیس سینمایی ساحل	۹	۹۸۶	۲۹۵,۴۴۷	۳۵۷,۶۵۶	۱۰۵,۶۶۸,۴۲۵,۰۰۰
۸	تهران	پردیس سینمایی هدیش	۶	۴۱۳	۲۴۱,۵۷۲	۳۸۴,۳۸۳	۹۲,۸۵۶,۱۵۰,۰۰۰
۹	مشهد	پردیس سینمایی مگامال	۱۸	۱,۴۱۷	۲۵۴,۶۰۱	۳۵۷,۹۸۹	۹۱,۱۴۴,۲۶۰,۰۰۰
۱۰	اصفهان	پردیس سینمایی سیتی سنتر	۷	۲,۰۶۱	۲۴۰,۴۰۳	۳۷۴,۲۵۵	۸۹,۹۷۲,۰۰۰,۰۰۰

همچنین مطابق با لیست ده سینمای پرتماشاگر کشور، تفاوت چندانی بین سینماهای پرتماشاگر با سینماهای پرفروش مشاهده نمی‌شود و به غیر از جابه‌جایی در رتبه‌ها، فقط سینما آفریقا مشهد جایگزین پردیس سینمایی سیتی سنتر اصفهان شده است.

شکل ۷. سینماهای پرتماشاگر کشور سال ۱۴۰۱

^۱ در «سالنامه آماری فروش فیلم و سینمای ایران سال ۱۴۰۱» به اشتباه نام شهر پردیس سینمایی ملت و مگامال، مشهد آمده، که صحیح آن شهر تهران است.

ردیف	نام شهر	نام سینما	تعداد سالن	تعداد صندلی	تعداد تماشاگر	متوسط قیمت بلیت (به ریال)	میزان فروش (به ریال)
۱	تهران	پردیس سینمایی کورش	۱۳	۳,۱۲۲	۱,۰۹۹,۳۰۹	۳۸۶,۷۰۵	۴۲۵,۱۰۸,۷۰۰,۰۰۰
۲	تهران	پردیس سینمایی ایران مال	۱۲	۱,۸۸۷	۶۱۵,۷۱۸	۴۰۰,۰۰۲	۲۴۶,۲۸۸,۵۴۰,۰۰۰
۳	مشهد	پردیس سینمایی هویزه	۸	۱,۱۴۱	۴۲۹,۳۲۰	۳۲۶,۱۶۵	۱۴۰,۰۲۹,۲۵۰,۰۰۰
۴	شیراز	مجموعه سینمایی هنرشهرآفتاب	۸	۱,۵۸۲	۳۸۴,۴۶۸	۳۳۵,۶۵۶	۱۲۹,۰۴۹,۱۲۵,۰۰۰
۵	تهران	پردیس سینما آزادی	۶	۱,۱۰۱	۳۵۶,۳۱۸	۳۸۸,۹۷۷	۱۳۸,۵۹۹,۴۷۵,۰۰۰
۶	تهران	پردیس سینمایی ملت	۱۲	۱,۸۱۳	۳۲۳,۶۴۶	۳۷۷,۴۶۷	۱۲۲,۱۶۵,۵۶۵,۰۰۰
۷	مشهد	سینما آفریقا مشهد	۴	۹۰۲	۳۰۴,۶۰۰	۱۸۳,۵۳۸	۵۵,۹۰۵,۶۵۰,۰۰۰
۸	اصفهان	پردیس سینمایی ساحل	۹	۹۸۶	۲۹۵,۴۴۷	۳۵۷,۶۵۶	۱۰۵,۶۶۸,۴۲۵,۰۰۰
۹	تهران	پردیس سینمایی مگامال	۱۸	۱,۴۱۷	۲۵۴,۶۰۱	۳۵۷,۹۸۹	۹۱,۱۴۴,۲۶۰,۰۰۰
۱۰	تهران	پردیس سینمایی هدیش	۶	۴۱۳	۲۴۱,۵۷۲	۳۸۴,۳۸۳	۹۲,۸۵۶,۱۵۰,۰۰۰

سینماهایی با بالاترین میزان کارایی

منظور از کارایی هر سینما، نسبت تعداد صندلی به تعداد تماشاچیان جذب شده آن سینماست. بر همین اساس، پردیس سینمایی شیراز مال با کارایی ۶۱۴، از نظر میزان کارایی برترین سینمای کشور است. پردیس سینمایی هدیش تهران با کارایی ۵۸۵ در رده دوم قرار دارد و رتبه سوم نیز با کارایی ۵۴۸ در رده سوم ایستاده است. گرچه پراکندگی جغرافیایی و مکان این سینما متغیرهای مهمی در این رتبه‌بندی هستند، اما به صورت کلی به نظر می‌رسد که دست‌اندرکاران سینماهای مختلف می‌توانند به‌عنوان نمونه‌های موفق، عملکرد این سینماها را مشاهده و از نحوه کار آنها استفاده کنند.

شکل ۸. ده سینمای برتر کشور از نظر میزان کارایی در سال ۱۴۰۱

ردیف	استان	شهر	نام سینما	تعداد سالن	تعداد صندلی	تعداد تماشاگر	میزان فروش (به ریال)	کارایی
۱	فارس	شیراز	پردیس سینمایی شیراز مال	۴	۲۳۷	۱۴۵,۵۷۸	۵۹,۳۳۵,۰۲۵,۰۰۰	۶۱۴
۲	تهران	تهران	پردیس سینمایی هدیش	۶	۴۱۳	۲۴۱,۵۷۲	۹۲,۸۵۶,۱۵۰,۰۰۰	۵۸۵
۳	کرمانشاه	کرمانشاه	سینما پاز کرمانشاه	۱	۴۵	۲۴,۶۴۴	۶,۹۸۱,۱۴۰,۰۰۰	۵۴۸
۴	فارس	شیراز	پردیس سینمایی گلستان	۳	۲۹۲	۱۴۲,۰۷۹	۴۹,۲۷۸,۶۹۰,۰۰۰	۴۸۷
۵	خراسان رضوی	مشهد	پردیس سینمایی گلشن	۴	۳۳۴	۱۲۹,۴۷۶	۴۷,۷۶۰,۷۵۰,۰۰۰	۳۸۸
۶	البرز	کرج	سینما پرشین مهرشهر	۴	۵۲۶	۱۹۹,۵۰۴	۷۱,۲۳۶,۲۷۵,۰۰۰	۳۷۹
۷	خراسان رضوی	مشهد	پردیس سینمایی هویزه	۸	۱,۱۴۱	۴۲۹,۳۲۰	۱۴۰,۰۲۹,۲۵۰,۰۰۰	۳۷۶
۸	آذربایجان شرقی	تبریز	پردیس سینمایی لاله پارک	۴	۲۱۴	۷۹,۰۲۴	۳۱,۲۷۸,۸۲۵,۰۰۰	۳۶۹
۹	تهران	تهران	پردیس سینمایی کورش	۱۳	۳,۱۲۲	۱,۰۹۹,۳۰۹	۴۲۵,۱۰۸,۷۰۰,۰۰۰	۳۵۲
۱۰	تهران	تهران	پردیس سینمایی ارگ	۳	۲۹۱	۱۰۰,۵۷۹	۴۰,۷۲۲,۸۷۵,۰۰۰	۳۴۶

جمع بندی و نتیجه گیری

سالنامه آماری فروش فیلم و سینمای ایران در سال ۱۴۰۱، اطلاعات ارزشمندی را در اختیار ما قرار می دهد. بررسی داده های این سالنامه نشان می دهد عمده فروش و تماشاگران سینمای ایران، در استان تهران و چند استان بزرگ دیگر متمرکز است. همچنین استان هایی مثل زنجان، قزوین و خراسان رضوی از نظر میزان کارایی سینما عملکرد خوبی داشته اند. در سطح سینماها نیز پردیس سینمایی کورش تهران بیشترین فروش و تماشاگر را داشته و پردیس سینمایی شیرازمال بالاترین کارایی را داشته است. به طور کلی یافته های این سالنامه می تواند به سیاستگذاران، سرمایه گذاران و دست اندرکاران سینما در تدوین برنامه ها و سیاست های مناسب برای توسعه سینما در سطح ملی و استانی کمک شایانی کند.

پژوهشکده سیاست‌گذاری
دانشگاه شریف

spri.sharif.ir

spri@sharif.ir

[sharif.policy](https://www.instagram.com/sharif.policy)

[sharif-policy](https://www.linkedin.com/company/sharif-policy)

t.me/spri1

تهران، بلوار تیموری، میدان تیموری، محوطه آموزش دانشگاه شریف،
پژوهشکده سیاست‌گذاری دانشگاه شریف

۰۲۱-۶۶۰۶۵۱۴۰

